

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Lepingu number	JU-13-
Aruanne esitatud seisuga:	1.5.14

**KÜSK toetatud projekti
 SISULISE ARUANDE VORM**

Projekti nimi	ETNA – Naisettevõtluse edendaja				
Projekti tegevuspiirkond	Eesti maapiirkonnad	Projekti periood	1.03.13-30.04.14		
Toetuse saaja	MTÜ ETNA Eesimaal	Reg-kood	80186467		
Veebilehekülg	Kesk 3-7, Tapa, Lääne-Virumaa	E-kiri	fem@fem.ee		
Projektijuhi nimi	Margo Orupõld	Tel	5201737	E-kiri	margo.orupold@gmail.com

I Toimunud tegevuste kirjeldus vastavalt projekti tegevus- ja ajakavale			
Projekti elluviimise periood 01.03.2013 – 30.04.2014			
Aeg (kuu, kuupäev)	Tegevus (Nimetage tegevused ajalises järjestuses)	Tegevuse sisu kirjeldus (Kirjeldage lühidalt mis, kus ja kellele toimus ning mida tegevusega saavutati)	Kuidas tegevust dokumenteerisite? (Nt memod, osavõtjate nimekirjad vms)
15.03.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 1	Projektimeeskonna moodustamine, ülesannete jagamine, tegevuskava täpsustamine, avaseminari ja esimese töötoa ettevalmistamine. Projekti läbiviimiseks said jagatud tööülesanded ja rollid. Avaseminari korraldamise eest vastutab Margo Orupõld.	Memo 15.03.13 virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
26.03.13	Mõjude hindamise koolitus	Projekti elluviimise ja vabaühenduste mõjude hindamise koolitusel osales Margo Orupõld.	Koolituse materjalid mõjude hindamise kohta.
3.04.13	Töötuba nr. 1	Töötuba toimus Pärnus hotellis Strand. Osavõtjaid <u>14</u> . Toimus ühenduse SWOT analüüs, 3 töögrupi moodustamine projekti eesmärkide saavutamiseks: huvigrupp, võrgustik, dokugrupp. Töögrupid hindasid ja kaardistasid olemasolevat olukorda ja kavandasid tööplaanid ja vastutajad, info vahetamise viisid. Sihtgrupp: ühenduse liikmed	Töötoa kohta on memo, osavõtjate nimekiri, ettekanne, töötoa läbiviimise materjalid, päevakava, kokkuvõtted, fotod

4.04.13	Avaseminar	Projekti tutvustamine ühenduse liikmetele ja Pärnu aktiivsetele naistele erinevatest organisatsioonidest. Kohtuti Riigikogu liikmete Kaja Kallase ja Anneli Akkermanniga. Tutvustati ühenduse MTÜ ETNA Eestimaal tegemisi, alanud projekti, jagati uudiseid laenuprogrammist ja ühenduse esimees Sirje Vällmann jagas kogemusi kohtumistest Jakuutia naisettevõtjatega Jakuutias. Sihtgrupp: ühenduse liikmed, institutsioonide esindajad, naisettevõtjad üle Eesti.	Memo, nimekirjad (48 osalejat), fotod
7.04.13	Projektimeeskonna koosolek nr.2	Naisorganisatsioonide koostatud märgukirja võrdse palga ja võrdse töö kohta arutamine. Otsustati märgukiri võtta teadmiseks ja teha edaspidigi tihedat koostööd erinevate organisatsioonidega.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
11.04.13	Vaba Mõtte Kojas osalemine	Peaministri büroo kutsel Vaba Mõtte Kojas osalemine. Esitati ettepanekuid maksuteemadel ning ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime edasiarendamiseks.	Osalesid S.Vällmann, M.Peldes
17-21.04.13	ETNA võõrustas Rootsi naisettevõtjaid	Tutvustati rootslannadele mtü ETNA tegemisi, arengut, naisettevõtjatele suunatud laenuprogrammi ning naisettevõtjate võrgustiku liikmete ettevõtlusalaseid edusamme. Toimus Eesti-Rootsi naisettevõtjate ümarlaud, kus jõuti ühisele järeldusele, et ettevõtjate jaoks on väga olulised nii piirkondlikud kui ka rahvusvahelised koostöövõrgustikud.	Osalesid S.Vällmann, R.Maadla ja kohalikud võrgustiku liikmed. Memo
25.04.13	Vabaihenduste tulevikugrupi kohtumisel osalemine	Vabaihenduste tulevikugrupi töös kaasa löömine on ETNA jaoks tähtis, sest väikeettevõtluse arendamine maal tasakaalustab majandust. Osalemine kohtumisel andis võimaluse tutvustada ETNAat, tema loodavat naisettevõtjate võrgustikku. Küsimusi esitati ETNA mikrokrediidi projekti kohta. Sihtgrupp – erinevate maakondade aktiivsemate vabaihenduste võtmeisikud, Riigikogu liikmed. Toimumise koht Riigikogu, Toompea 1	Osales projektijuht Margo Orupõld, kes tegi aktiivset lobi ETNAle ja maanaiste-ettevõtjate võrgustikule. Memo
26.04.13	ENUTi konverents "Koos vabaihendustega sootadlikku poliitikat edendamas"	Konverentsi paneeldiskussioonis osas „Naisettevõtlus jätkusuutlikuks – naisettevõtluse edendamine ja kasvustrateegiad“ ETNA kui maal tegutsevate ettevõtjate koondaja- Margo Orupõld. Panelistid olid veel Liivi Pehk, ENUT; Kaupo Sempelson, Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium; Aet Kull, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor;	Konverentsil esines Margo Orupõld, osales Astrid Hindriks. Memo
1.05.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 3	Arutati maikuu 3 võrgustiku töötoa organiseerimist ja läbiviimist Järva- ja Virumaal, kohtumist Jakuutia naisettevõtjate esindajatega ning kohtumist Riigikogus. 3 töötoa organiseerimise ja läbiviimise korraldab kohapeal oü Novalia esinadaja S.Anspal.	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
3.05.13	Töötuba nr. 2 Tapal	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Tapalt ja selle ümbruskonnast. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgustiku olemust ja võrgustikku kuulumise kasust. Samas esitas 7 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks soovivaavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Sihtgrupp:	Memo, osavõtjate nimekiri 14 osalejaga,

		ühenduse liikmed, piirkonna naisettevõtjad	
6.05.13	Töötuba nr. 3 Kaalepis	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Kaalepist, Paidest ja ümbruskonnast. Kohtumine toimus Kaalepi seltsimajas. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgutiku olemust ja võrgusikku kuulumise kasust. Samas esitas 6 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks sooviavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Sihtgrupp: ühenduse liikmed, piirkonna naisettevõtjad	Memo, osavõtjate nimekiri <u>15 osalejaga</u>
15.05.13	Kohtumine Praxise esindajatega EMSL-s	ETNA strateegiadokumentide koostamise alused, sisendid, väljundid, ressursid, mõõdikud. Olemasolevate töösolevate dokumentide ülevaatamine, organisatsiooni struktuuri mudeldamine. Sihtgrupp: ühenduse juhatuse liikmed	Osalesid S.Vällmann, G.Kilumets, S.Anspal. Memo.
17.05.13	Töötuba nr. 4 Jänedal	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Jänedalt ja selle ümbruskonnast. Kohtumine toimus Jänedal külalistemajas. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgutiku olemust ja võrgusikku kuulumise kasust. Samas esitas 12 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks sooviavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Seekordsest kohtumisest võtsid osa ETNA külalised naisettevõtjad Jakuutiast. Valetati kogemusi ettevõtluse ja ühiskonnaelu vallast, sõlmiti kontakte ja koostöö variante. Sihtgrupp: ühenduse liikmed, piirkonna naisettevõtjad	Memo, osavõtjate nimekiri <u>21 osalejaga</u> , fotod
17.05.13	Projektimeeskonna koosolek nr.4	7.05.13 Päevalehes ilmunud artiklis oli Euroopa Nõukogu presidendi Angela Merkeli lausung: „ See ei ole täielikult arenenud ühiskond, kus tervetes valdkondades on ametis ainult mehed. “ Arutleti ja võeti teadmiseks. Edaspidistes aruteludes leida sobiv kasutusviis.	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
22.05.13	Jakuutia Vabariigi naisettevõtjate kohtumine Riigikogu naisliikmetega	ETNA võõrustas naisettevõtjaid Jakuutiast, kes tundsid huvi ühenduse arengu ja tegevuste vastu. Eriti võrgutiku koostööd ja laenuprogrammi naisettevõtluse toetamisel. Ametlikul kohtumisel Riigikogu naisliikmete ja ENUT-i esindajatega tutvustati külalistele naiste võimalustest Eesti ühiskonnas kaasa lüüa ning majandusellu oma panus anda.	S.Vällmann, G.Kilumets, I.Logberg, Memo, fotod
4.06.13	Projektimeeskonna koosolek nr.5	Kavandati juunikuu võrgutiku töötubade läbiviimist ja kohalike naisettevõtjatega kohtumist. Töötubade ettevalmistamise, korraldamise ja läbiviimise teostab FIE S.Vällmann. 10-14.juunil toimuvad ühenduse liikmete kohtumised Gruusia kodanike esindajatega, kes tunnevad huvi ETNA organisatsiooni tegevuste ja arengute vastu. Tähelepanu juhitakse naisettevõtjate võrgutiku tähtsust nii ettevõtjale kui organisatsioonile	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
8.06.13	Töötuba nr. 5 Haapsalu	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Haapsalust ja ümbruskonnast. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgutiku olemust ja võrgusikku kuulumise kasust. Samas esitas 4 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks	Memo, osavõtjate nimekiri <u>16 osalejaga</u>

		sooviavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Sihtgrupp: ühenduse liikmed, piirkonna naisettevõtjad	
8.06.13	Töötuba nr. 6 Pärnus	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Pärnust ja ümbruskonnast. Kohtumine toimus Punase Risti ruumides. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgutiku olemust ja võrgusikku kuulumise kasust. Samas esitas 13 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks sooviavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Sihtgrupp: ühenduse liikmed, piirkonna naisettevõtjad	Memo, osavõtjate nimekiri <u>18 osalejaga</u>
12.06.13	Kohtumine Gruusia kodanikeühenduste esindajatega	Eestis visiidil olnud Gruusia naiste assotsiatsiooni „Consent“ esindaja Lika Margania huvi areneva ja innovaatilise naisettevõtlust arendava ühenduse vastu päädis kokkusaamisega. Vahetati kogemusi ja planeeriti ühiseid tegevusi tulevikuks.	Osales Sirje Vällmann. Memo
25.06.13	Projektimeeskonna koosolek nr.6	Arutleti EP direktiivi COM 2013-207, millega peavad börsil noteeritud äriühingud esitama teavet mitmekesisuspoliitika sh. sooga seotud aspektide kohta. Ülesanne erinevate naisühendustega ühise seisukoha võtuks jäi A. Hindriksile. Planeeriti loomelaagri aja- ja tegevuskava. Otsustati, et kõik laagri planeerimisega seotud kohustused jäävad M.Orupõllule.	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
19.07.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 7	Loomelaagri ettevalmistamine, kava kinnitamine. Toimumiskoht on Võidula mõis. Kõik kokkulepped on tehtud (Margo Orupõld). Kava ja loomemängud teevad Margo Orupõld ja Astrid Hindriks Üks naiste julgustamise võimalus on tunnustamine. Küsimus on, kas ETNAs on naisettevõtjaid, keda esitada Euroopa EIGE 2014 aasta kalendri nominendiks (kaanetüdrukaks). Otsustasime suunata selle küsimuse juhatusele arutamiseks. Nominentide esitamise tähtaeg on 15. september 2013	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann. Lisaks toimusid mitmed kokkusaamised projekti juhi ja koordinaatori vahel.
24-25.07.13	Loomelaager	Loomelaager Võidula mõisas - 2 päevane. Töögruppide (lobi, arengukava, võrgustik) aruanded senitehtust. Missiooni ja visiooni ning võrgutiku eesmärkide sõnastamine. Teisel päeval keskenduti strateegiadokumendi kui tervikdokumendi koostamisele. Kohalolnud ühenduse liikmed pidasid õigeks ja otstarbekamaks koostada mitte arengukava vaid ühenduse strateegiadokument. Arutleti infolaieri kujundamise ja edastatava info üle. Sihtrühm: projekti meeskond ja mentorgruppide võtmeisikud Asukoht: Väandra vald, Võidula küla	Memo, osavõtjate nimekiri <u>18 osalejaga</u> , fotod, töölehed, tagasiside, loovtegevuste materjalid, grupitööde materjalid, kokkuvõtted. Vaikivas seinas naisettevõtlust puudutavad märgukirjad.
5.08.13	Töötuba nr.7 Starteegiaseminar	ETNA strateegiaseminari viis läbi juhatuse liige Silva Anspal Karksi vallas Viljandimaal Lilli loodusmajas. Võrgustiku toimimiseks peab olema tugev võrgustikku üleval hoidev ühendus. Vaatasime üle strateegiadokumendi koostamise alused, sisendid, väljundid, meetodikad ja ajakava, mis meil olid juba kirjeldatud mais toimunud konverentsi ja juulis toimunud loomelaagri tulemusena. Strateegia	Memo, osavõtjate nimekiri <u>8 osalejaga</u> , fotod

		vahekokkuvõtte suunata juhatusse arutamiseks. Sihtrühm: ühenduse liikmed	
5.08.13	Töötuba nr.8 Viljandi	Võrgustikuseminar, millel osalesid ühenduse liikmed ja naisettevõtjad Viljandimaalt. Kohtumine toimus Karksi vallas Lilli loodusmajas. Tutvustasime ETNA tegemisi, võrgutiku olemust ja võrgusikku kuulumise kasust. Samas esitas 9 naisettevõtjat võrgustikuga liitumiseks sooviavaldused. Arutelu käigus kaardistati naisettevõtjate probleemid ja vajadused. Sihtrühm: naisettevõtjad Viljandimaalt	Memo, osavõtjate nimekiri <u>16 osalejaga</u>
29.08.13	ENUTI ümarlaud „Koostöö MTÜde ja soolise võrdõiguslikkuse riiklike struktuuride vahel – ühiste eesmärkide nimel“	Ümarlaul said kokku soolise võrdõiguslikkusega tegelevad institutsioonide ametnikud ja MTÜde esindajad, kelle huvi on sooliselt tasakaalus Eesti ühiskond ja selle areng. Arengu alustalaks on ettevõtlus. Väikeettevõtlus annab majandusele stabiilsuse, kuid meie riiklik strateegia annab eelised just suurettevõtlusse. Naised aga tegutsevadki reeglina väikeettevõtlusega, seega riigi toetused naisettevõtjateni ei jõua. Rõhutasime naisettevõtjate võrgustiku ja riiklike institutsioonide vahelise koostöö tähtsust väikeettevõtluse kui majanduse stabiilsuse tagamisel. Osavõtjaid oli 25. Esindatud Sotsiaalministeerium, Soolise võrdõiguslikkuse volinik ja tema kantselei TLÜ, Ettevõtluskõrgkool Mainor, Tln Tervishoiu Kõrgkool, Naiskoolituse Keskus, QUIN-Estonia, ETNA, MTÜ Kodanikujulgus, MTÜ Naabrivalve, Tori Seltsing Lained, VENÜ, FES, ENUT	Osalejaid Pärnumaalt Margo Orupõld, Astrid Hindriks. Memo, pildid
5.09.13	Kohtumine PEAKis	Ettevõtluse nädala raames naisettevõtjate päeva korraldamisest Pärnumaal. Pärnumaa naisettevõtjate mõttekoda toimub 9.10.13. Margo Orupõld valmistab ettekande naisettevõtjate võrgustikust.	M.Orupõld ja A. Hindriks. MEMO
8.09.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 8	Ettevõtluse nädala raames on planeeritud 3 mõttekoda 3 erinevas maakonnas, otsustati nende läbiviimise kohad, kuupäevad ja vastutajad: 1. Pärnus 9.10.13 kohvik „Mahedik“- vastutaja Margo Orupõld 2. Tamsalus 5.10.13- vastutaja Reet Maadla, koht lahtine 3. Tartumaa – Vastutaja Lille Reissaar, aeg ja koht veel lahtine	Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann. Lisaks toimusid mitmed kokusaamised projekti juhi ja koordinaatori vahel. memo
4.10.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 9	Koosoleku põhiteema oli ettevõtlusnädala raames korraldatavate mõttekodade ettevalmistuse seis. Tõdeti, et mõttekojad on hästi ette valmistatud, nüüd on aeg teha teavitustööd.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
9.10.13	Mõttekoda Pärnus	Mõttekoda toimus ettevõtlusnädala raames, samas tähistas ka rahvusvahelist maanaiste päeva, mida tähistatakse alates 1995 aasta oktoobrist. Naisettevõtjatele tutvustati ETNA tegevusi, võrgustikku kuulumise olulisust ja koostööd piirkonnas. Erilist huvi tekitas ETNA Mikrokrediit projekti laenuvõimaluse olemasolu alustavatele ettevõtjatele. Naisettevõtjad soovisid veel ühe ühendamise laenugrupi moodustamist Pärnumaale.	Registreerimisleht <u>35 osavõtjaga</u> , kava ja memo
9.10.13	Mõttekoda Mõdrikus	Mõttekoda toimus ettevõtlusnädala raames, samas ka rahvusvahelise maanaiste päeva tähistamiseks.	Registreerimisleht <u>33 osavõtjaga</u> , kava ja memo

		ETNAL on oma ETNA kool, mis koondab endas liikmed, kes omavad oskusi, kogemusi ja teadmisi koolitada algajaid naisettevõtjaid. Kogenemine toimus Mõdrikul Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis ja fookus oligi ettevõtjate täienduskoolitustel ja elukestval õppel. Osalejad mõistsid enesetäiendamise vajadust ja olulisust. Koguti infot naiste kohta, kes soovivad edaspidi oma oskusi ja teadmisi teistega jagada.	
15.10.13	Mõttekoda Tartus	Mõttekoda toimus ettevõtlusnädala raames. Mõttekojaga tähistati ka rahvusvahelist maanaiste päeva, mis on ETNA üheks igaaastaseks traditsiooniks. ETNA selgitas koostöö erinevaid vorme ja võrgustikku kuulumise vajadust ning organisatsiooni sisemise arengu eesmärke. Koos olid piirkonna naisettevõtjad, kes tutvustasid oma tegevust ja tooteid.	Registreerimisleht <u>20</u> <u>osavõtjaga</u> , kava ja memo
			Kokku ettevõtluse nädala raames korraldatud mõttekodades 3 erinevas maakonnas osales 88 naisettevõtjat
24.10.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 10	Ettevõtlusnädal kulges planeeritult. Korraldustoimkonnad said hästi hakkama. Et korraldustoimkonnas olid ka võrgustiku liikmed, kes ETNAsse ei kuulu, näitas see projekti positiivset tulemit.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
5.11.13	Projektimeeskonna koosolek nr. 11	Tehti lõplikud kokkuvõtted 3 maakonnas ettevõtlusnädala raames läbi viidud läbi viidud mõttekodadest. Kokku võttis ettevõtluse nädala raames korraldatud mõttekodades 88 naisettevõtjat. Planeeriti 2 viimase töötuba läbiviimine Tartu- ja Valgamaal.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
12.11.13	Töötuba Luunjas, Tartumaal 9	Tutvustati ETNAat kui maal tegutsevate naisettevõtjate ühendust ja organisatsiooni poolt loodava võrgustiku eesmärke. Kaardistati Tartumaa naisettevõtjate vajadused ja arutati, milline roll võiks siin olla ETNAI ja tema võrgustikul. Naisettevõtjatel oli palju konkreetseid küsimusi selle kohta, millised toetusmeetmed väikeettevõtlusele on riigil ja millist abi võib olla liitumisest ETNA laenugruppidega. Naisettevõtjad liitusid loodava võrgustikuga.	Memo Registreerimisleht - <u>17 osalejat</u>
5.12.13	Töötuba Hummulis, Valgamaal 10	Tutvustati ETNAat kui maal tegutsevate naisettevõtjate koostööd arendavat ühendust ja loodava ettevõtjate võrgustiku eesmärke. Kaardistati Valgamaa naisettevõtjate vajadused ja probleemid ning arutati, milline roll võiks siin olla ETNAI ja tema võrgustikul, et naisettevõtjad oleks motiveeritud kohalikku majandusmaatikku parandama, arendama.	Memo Registreerimisleht - <u>20 osalejat</u>
12.12.13	Lisa: Türis töötuba	Töötuba viidi läbi kohalike võrgustiku liikmete ettepanekul. Kevadel oli sealkandis läbi viidud töötuba, kohalikel naistel oli tekkinud uusi mõtteid ja huvi ETNA tegevuse vastu, nad pöördusid ettepanekuga veel ühe töötoa korraldamiseks. Tegime ülevaate võrgustiku tutvustati ETNAat kui üleestilist maapiirkondades tegutsevate naisettevõtjate ühendust ja loodava võrgustiku eesmärke. Töötoa läbiviimine	Memo Registreerimisleht- <u>10</u> <u>osalejat</u>

		toimus osalejate endi kulude arvel.	
			Kokku 275'+48 (avasem)
17.12.13	Projektimeeskonna kohtumine 12	ETNA pälvis EVEA poolt korraldatud konkursil „Eesti Ettevõtlik Vaim“ Koostöö Veduri tiitli, mis on suur tunnustus just naistevõtjate koostöövaimu ja väikeettevõtluse toetamise uue meetme rakendamise võtmes. Seda suunda tuleb edaspidigi rõhutada.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
17.01.14	Projektimeeskonna kohtumine 13	Projektijuht Margo Orupõld tõdes, et vahearuanne on vastu võetud ja nüüd on paslik läbi vaadata teise projektipoole ajaliin ja ressursid tegevuste läbiviimiseks. Arutati ka ETNA-t tutvustava flaieri esimesi variante ja sõnastust. Algne sõnastus on kokku lepitud ja nüüd tuleb see korrigeerida ETNA meedianõunikul.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
14.02.14	Projektimeeskonna kohtumine 14	Pärast vahearuanne esitamist läbi vaadatud teise projektipoole eelarves tuleb teha muudatused, mille tegemiseks anti volitused KÜSKiga suhtlemiseks. Projektijuht tegi kokkuvõtte projekti jooksul läbi viidud töötubadest, mõttekodadest.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld, A.Hindriks, S.Vällmann.
10.03.14	Projektimeeskonna kohtumine 15	Otsustati lõpuseminari aeg ja koht: 13.03.14 Tallinna Viimsi SPA, Randvere tee 11, Viimsi . Seminarikaava ja registreerimislehed valmistab ette projektijuht Margo Orupõld. Flaieri tutvustamine ja jagamine toimub lõpuseminari käigus. Koostatud dokumendid (strateegia ja võrgutiku kaava ja tööplaan) saata laiali ühenduse liikmete tutvumiseks ja järgmisel üldkoosolekul kinnitamiseks.	Memo virtuaalkoosoleku kohta. Virtuaalkoosolekul osalesid M.Orupõld ja Gina Kilumets Norra visiidi käigus, A.Hindriks Pärnust.
13.03.13	Lõpuseminar	Anti ülevaade kõigi projekti jooksul toimunud tegevustest ja tulemustest. Stateegiadokumendi töörühma esindaja Gina Kilumets selgitas strateegiadokumendi koostamisega vajalikud sammud, mis seisavad ees strateegiadokumendi elluviimisel. Huvigrupi töörühm (esindaja Sirje Vällmann) kaardistas huvilised liikmed hulga ja võrgustikust, kes on huvitatud ja kes juba tegelevadki sellega, et MTÜ ETNA Eestimaal on tugevaks partneriks avalikule sektorile. Võrgustiku töörühm (esindaja Margo Orupõld) võttis kokku projekti jooksul kaardistatud ettevõtlikud naised, kes on soovinud osaleda võrgustikuna, saada informatsiooni ja vahetada erinevat infot ettevõtlust puudutavas valdkonnas ning arendada omavahelist koostööd.	Toimus 13.03.14 Viimsi Spas. Kaava, nimekiri, osavõtjaid 34, fotod, memo
Aprill 2014	Lõpparuande koostamine ja esitamine	Lõpparuanne on koostatud koostöös töögruppide esindajatega. Lõpparuandega koos esitatakse rahastajale kinnitatud MTÜ ETNA Eestimaal strateegiline arengukaava aastateks 2014-2020, MTÜ ETNA Eestimaal võrgustiku kirjeldus ja võrgustiku tegevuskava aastateks 2014-2017.	
			Osavõtjaid kokku nimekirjade järgi 357

II Kirjeldage lühidalt, kuidas on seni läbiviidud tegevused kaasa aidanud projekti eesmärkide saavutamisele

MTÜ ETNA Eestimaal registreeriti 2003. aasta jaanuaris, seega 2013 aastal sai ühendus 10 aastaseks. See on pikk ühe organisatsiooni jaoks. Nende aastate jooksul on toimunud nii kodanikuühiskonnas kui majanduses suuri muutusi. Mis aga muutunud pole, on naiste nähtavus ühiskonnas, eriti aga majanduses. Väikeettevõtlus annab majandusele stabiilsuse, kuid meie riiklik strateegia annab eelised (s.o ametliku toetuse) just suurettevõtlusse. Naised aga tegutsevad reeglina väike- või mikroettevõtlusega, seega riigi toetused naisettevõtjateni ei jõua. ETNA maal elavate naisettevõtjate eeskõnelejana on sunnitud kaasa rääkima majanduspoliitikas, et riigi poolt antavad toetused ka naisettevõtjateni jõuaks või pakkuda ise toetusmehhanisme naisettevõtjatele.

Projekti “ETNA – Naisettevõtluse edendaja” üks eesmärk oli 10 aastat vana organisatsiooni liikmete aktiivsuse tõstmine ja muutunud ühiskonnas ettevõtlustust puudutavates teemades kaasa rääkimine. Projekti teine eesmärk oli naisettevõtjate koostöövõimaluste parandamine läbi ETNA võrgustikku kuulumise. Need eesmärgid täideti. Esmalt läbi maakondlike naisettevõtjatega kohtumiste tutvustati võrgustiku koostöömudelit ning kutsuti huvilisi liituma võrgustikuga.

Samas on ETNA eestvedamisel läbi käimasoleva Mikrokrediidi projekti aidatud kaasa naisettevõtluse arengule Eestimaal. Just see on sihtgrupp, kelle suunas töötab ETNA kui maal elavate naiste kaasamisele ühiskonna arendamise ettevõtluse kaudu.

Kõik läbi viidud tegevused olid suunatud ETNA kui maal elavate naisettevõtjatele võrgustikku kuulumise vajaduse selgitamisele, koostöö laiendamisele ja võrgustiku loomisele.

Läbi erinevates piirkondades toimunud töötubade on kohtunud naisettevõtjatega, kelle sõna, ettepanekud ja mõtted tegelikkuses majanduspoliitikas kaasa rääkimiseni ei jõua. Võrgustiku kaudu on kaasarääkimise võimalus olemas. Projektis läbi viidud töötubades on alati kaardistatud erinevate piirkondade naisettevõtjate vajadused ja probleemid. Ühiseks jooneks on alati olnud naiste vajadus kuuluda kuhugi võrgustikku. Töötubades ja muudel ETNA poolt korraldatud sündmustel on võrgustikku kuulumise soovi avaldanud kokku 233 naist. Võrgustikule on koostatud võrgustiku kirjeldus ja tegevuskava 2017.aastani.

ETNA liikmed on projektiperioodil olnud aktiivselt kaasatud väga paljudesse erinevatesse võimalustesse oma seisukohtade esitamisel konverentsidel, läbirääkimistel, ümarlaudadel ja kohtumistel erinevate institutsioonidega. Loodud on erinevaid koostöövõimalusi riiklikul ja välismaisel tasandil.

Ühenduse strateegiadokumendi koostamisse on ühenduse liikmetelt erinevatelt kokkusaamistelt saadud sisendeid ja soovitusi. 2013.aastal liitus ühendus EMSL-i poolt läbiviidavasse ühenduste arenguprogrammi. Nimetatud programmi kuulumine on andnud juurde oskusteavet strateegiadokumendi koostamisse ning dokumenti on täiendatud EMSL ja Praxise spetsialistide nõuannete järgi.

Läbi oma erinevate tegevuste ja projektide on ühenduse tegevust hinnatud ja tunnustatud nii Eestis kui ka välismaal. MTÜ ETNA Eestimaal pälvis EVEA konkursil „Eesti Ettevõtlik Vaim“ Koostöö Veduri tiitli, mis on suur tunnustus just naisettevõtjate koostöövaimus. Ühenduse tegevust on mainitud OECD aastaraamatus. Sõlmitud on rahvusvahelised koostöölepingud Norra, Rootsi, Gruusiaga. Koostöö areneb Jakuutiaga.

Erinevates kohalikes ajalehtedes on kajastatud ETNA võrgustikku kuuluvate liikmete ettevõtlusalaseid tegevusi. Kirjutistes jääb kõlama väikeettevõtjate vahelise koostöö olulisus ja võimaluse vajadus oma ideid ja ettepanekuid otsustajateni viia. Meedia (ETV, raadio, ajaleht) erinevates kanalites on kajastust leidnud ETNA tegevused väikeettevõtluse toetamise ja võrgustiku olulisuse teemal.

Seega on projekti “ETNA – Naisettevõtluse edendaja” üks eesmärk on 10 aastat vana organisatsiooni liikmete aktiivsuse tõstmine ja muutunud ühiskonnas ettevõtlustust puudutavates teemades kaasa rääkida kuhjaga täidetud. Juurde on tekkinud üle Eesti maapiirkonnas täna tegutsevad naisettevõtjad, kes pole küll ETNA liikmed, kuid läbi võrgustiku on valmis kaasa rääkima väikeettevõtluse edendajatena oma kogemuste ja vajadustega.

III Kuidas on tegevustesse olnud kaasatud sihtrühmad ja kasusaajad? Kas nende kaasamine on läinud plaanipäraselt?

Oma pika tegutsemise aja jooksul on ETNA-l oma kindel sihtgrupp juba rahvusvahelisest projektist FEM, millega loodi naisettevõtjatele teabekeskused, mis andsid piirkonna naistele vajaduse korral nõu ettevõtluse korralduslikes küsimuses. Käesolevas projektis on kasutatud ka teabekeskuste andmebaasis olevaid inimesi, kui võimalikke olemasolevat võrgustiku allikaid.

ETNA Mikrokrediidi projektis naisettevõtjate mentor- ja laenugruppides osalejate kaudu on maapiirkondadesse juurde tulnud algajaid naisettevõtjaid, kes on just see sihtgrupp, keda on kaasatud võrgustikuga liituma ja koostööle.

Üks sihtgrupp ja seda just rahvusvaheline võrgustik, tuleneb ETNA käimasolevast projektist Cultural Heritage of Women and Entrepreneurship (Pärandkultuur ja naisettevõtlus) partneriks olemisest, kus projekti vedav organisatsioon on Rootsi-Origin Resource Centre for Women Entrepreneurs, partnerid Lätist - Latvia University of Agriculture, Rural Women's Association in Latvia. Projekti tegevuste käigus sai alguse mõte luua lisaks veel naisettevõtjate võrgustik Balti mere äärses riikides, mis areneb edasi peale projekti lõppu. Otsime väljundeid ja koostövõimalusi naisettevõtjatega Gruusias ja Jakuutias. Oma rahvusvahelistele partneritele oleme tutvustanud ka loodavat naisettevõtjate võrgustikku, selle eesmäärke ja ülesandeid.

Otsesteks sihtrühmaks ja kasusaajateks projekti tegevustest on naisettevõtjaid, kes moodustavad ETNA liikmeskonna ja on kaasatud võrgustiku kaudu ETNA-ga. Aktiviseerinud liikmeskond on kaasatud organisatsiooni juhtimisse. Projekti perioodil on juba ühenduse juhatuse liikmeskond kasvanud 3-st 5-ni.

ETNA Mikrokrediit projektist julgust saanud naisettevõtjad on saanud omavaheliste sidemete kaudu võimalusi oma arenguperspektiive laiendada läbi töötubade, kokkusaamiste ja koolituste.

ETNA liikmeskonnast ja mentorgruppide võtmeisikutest on kujunenud huvigrupp, kel on soov ja valmisolek töötada koos majadusega tegelevate institutsioonidega. Huvigrupi liikmetel on olnud palju võimalusi kaasa rääkida väikeettevõtjate arengu teemadel majandusmaastikul Riigikogu liikmetega, ministriumide ja erinevate ettevõtjateorganisatsioonide esindajatega. Andku ainult poliitikutele ja ametnikele tarkust seda mõista! Seepärast on üheks projekti sihtrühmaks erinevate tasandite poliitikud, kelle mõjutamiseks osaletakse erinevatel aruteludel.

Sihtgruppide ja kasusaajate kaasamine projekti tegevustesse on olnud mõnedel juhtudel üsna vaevaline. Tihe ajakava mais ja juunis on pannud projektimeeskonna keeruliste olukordade ette, et kõik üritused oleks läbiviidud osalejatele mugaval ajas ja kohas. Mai ja juuni on tavapäraselt kõigil pereüritustega kaetud ja naisettevõtjatel ning **ühenduse liikmetel on olnud keeruline ühisteks kokkusaamisteks aegu leida.** Suvistel kokkusaamistel tuli arvestada ka sellega, et **kokkutulnud ei soovinud kohtumisi korraldada tavapärasest seminariruumides.** See pani korraldajad tihti rasketesse olukordadesse leida ruumid, kus on õhku, valgust ja samal ajal võimalus töises õhkkonnas oma sõnumit sihtgrupile edastada.

IV Väljundid (Loetlege projekti konkreetsed väljundid koos mõõdetava mahuga: nt trükised, koostatud dokumendid, läbiviidud koolitused/sündmused, nende kestus ja osalenute arv jmt. NB! Lisage võimalusel link, kus on võimalik tutvuda materjalidega, nt kodulehel.)

Väljund	Kirjeldus ja karakteristikud: arv, kogus, hulk
Ava-ja lõpuseminar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 04.04.2013 hotell Strand, Pärnu. Kestvus 4 tundi, osalejaid 48 • 13.03.2014 Viimsi Spas, kestvus 4 tundi, osalejaid 34 Koostatud 2 memo
Loomelaager	24-25.07.13 Võidulas, osalejaid 18, http://www.fem.ee/index.php?id=&news_id=69
Töötoad, mõttekojad	<ul style="list-style-type: none"> • Planeeritud 10 töötuba. Tegelikult toimus 11 töötuba. Osalejaid töötubades kokku 169 (plaan 132). • Planeeritud ja tegelikult toimunud 3 mõttekoda 88 osalejaga(plaan 50). Osalejaid kokku 257. Koostatud kokku 15 memo.
Töögrupid	Loodud 3 töögrupp: <ul style="list-style-type: none"> • Võrgustiku loomine ja haldamine, • Ühenduse strateegilised dokumendid, • Huvigrupp võtmeisikutest kes on valmis suhtlema otsuseid tegevate institutsioonidega
Dokumendid	<ul style="list-style-type: none"> • Koostatud MTÜ ETNA eestimaal strateegiline arengukava aastateks 2014-2020. • Koostatud MTÜ ETNA Eestimaal võrgustiku kirjeldus ja võrgustiku tegevuskava aastateks 2014-2017.
Trükis	Koostatud ja trükitud ühendust tutvustav flaier 500 tk (plaan oli 400 tk)
Projektimeeskonna	15 dokumenteeritud koosoleku protokoll/memo

koosolekud	
Võrgustiku liikmed	Töötubades esitatud 51 sooviavaldust ETNA võrgustikuga liitumiseks, 182 võrgustikuga liitujat muudel üritustel ja tegevustel. Kokku 233 võrgustikuga liitujat.
Koolitus	Mõjude hindamise seminar 26.03.13, osales 1 (M.Orupõld)
Avalikest projektivälisest, kuid projekti eesmärke toetavates üritustes osalemine	http://www.fem.ee/index.php?id=0&news_id=71 Osaletud 9 olulisel ja dokumenteeritud üritusel, 19 ühenduse esindajat.

V Projekti teavitus (Kuidas on sihtrühmi ja avalikkust projektist ning selle tegevustest teavitatud? Võimalusel lisage lingid.)

Sihtrühm/avalikkus	Teavitusviis ja -kanal
Avalikkus	9-1 erineval olulisel seminaril, konverentsil, ümarlaulal, kohtumisel on edastatud projekti sõnumit võrgustiku töö olulisusest ja koostöös vajadusest just erinevate institutsioonide vahel. MTÜ ETNA Eestimaal uudiskiri (www.fem.ee) jõuab 86 lugejani, kelle hulgas on avalikkuse ja erinevate institutsioonide esindajaid.
Ühenduse liikmed ja olemasolevad listiliikmed erinevatest institutsioonidest	MTÜ ETNA Eestimaal uudiskirjad www.fem.ee Lisaks jõuab uudiskiri 233 võrgustiku liikmeni üle Eesti
Naisettevõtjad	Kõigil planeeritud ja planeerimata kohtumistel on teavitatud käimasolevast projektist ja just koostöö ja võrgustikku kuulumise olulisusest.
Avalikkus, naised, ettevõtjad	ERR Hommiku TV 29.01.2014. (naisettevõtlus, koostöö, võrgustikku kuulumise võimalused ja vajadused)

VI Teie kommentaarid projekti elluviimise käigu kohta tervikuna (Kas tekkis muudatusi või probleeme ning kuidas need lahendati?)

<p>Projekti käigus tekkis ajaline muudatus. Loomelaager oli algselt planeeritud augustisse ja strateegiaseminar ühenduse liikmetele juulisse. Osalejate soovil ja kõigi muude asjaolude tõttu tõstisime need nädalase nihkega ringi. Loomelaager toimus 24-25. juulil ja strateegiaseminar 5.augustil.</p> <p>Teine muudatus oli põhimõtteline. Ühiselt võeti vastu otsusi arengukava asemel koostada MTÜ ETNA Eestimaal strateegiline arengukava.</p>
<p>Vahearuande puhul: kuidas hindate seniste tegevuste põhjal lõppeesmärkide saavutamise realistlikkust?</p> <p>Projekt kulgeb plaanipäraselt. Lõppeesmärkide saavutamine on realistlik.</p>
<p>Lõpparuande puhul: andke tagantjärele hinnang, kas juhtimise ja arengu kavandamise probleemküsimused olid teie poolt eelnevalt ammendavalt kaardistatud või ilmsel projektiga käigus veel sel teemal vajadusi, millega edasi tegeleda?</p> <p>Tänase tarkusega saab öelda, et juhtimise ja arengu kavandamise probleemküsimused ei olnud pikka aega ammendavalt kaardistatud, 10 aastane tegutsemine oleks ka vahepealset hinnangut ja tulevikku vaatamist nõudnud. Nüüd on projektiga väga järsk arenguhüpe saavutatud, võrgustik on see, mis peaks arengut tasakaalus hoidma. Liiga palju tegevusi sai projekti planeeritud. Tahtsime ühe projektiga liiga palju ära teha, sest vajadus uuenemiseks ja arenguks oli olemas.</p> <p>Ühenduse ees seisab nüüd koostatud starteegilisele arengukavale tegevuskavade koostamine. Suuremat tähelepanu tuleb pöörata liikmetega tegelemisele või siis sellele, kuidas saavutada olukord, kus liikmed on huvitatud ühendusega tegelemisest ☺ ☺.</p> <p>Tegevustega kaasnenud muutused organisatsioonis ja inimestes toovad kaasa ootamatuid ja lahendusi nõudvaid</p>

tagajärgi.

Edasi tuleb tegeleda ühenduse arenguga, et kõigil liikmetel oleks motiveeriv kuuluda mtü-sse, nad tunneksid end kaasatutena ja et ETNA oleks koht, kus oma ideid realiseerida.

VII Projekti dokumentatsioon (Kirjeldage, kuidas toimub projekti dokumentatsiooni, nii sisutegevustega seonduva kui raamatupidamise, säilitamine - millised kaustad on olemas, millisel viisil on need süstematiseeritud ja kus need asuvad.)

Projekti kohta on sisseviidud algselt 2 kausta. Üks raamatupidamise dokumentide ja aruannete säilitamiseks. Teine kaust hõlmab kõik, mis on seotud projekti sisuliste tegevustega. Kaust on liigendatud:

- tegevuste kaupa ajalises järjekorras (kuude kaupa)
- projekti eesmärges silmas pidades loodud 3 töögrupi kaupa
- lepingud
- kirjavahetus
- aruanded
- projekti dokumendid

Kaustad asusid projekti käigus projektijuhi käes Pärnus ja raamatupidaja käes Tartus. Projekti lõppemisel kaustade asukoha otsustab ühenduse juhatus.

	Jah/Ei
Kinnitan, et projektiga seonduvate dokumentide vormistamisel olen korrektselt viidanud rahastajale vastavalt taotlusvooru tingimustele ja toetuslepingule:	jah
Kinnitan, et veebilehel on kajastatud projektiga seonduv info vastavalt taotlusvooru tingimustele ja toetuslepingule:	jah

VIII Projekti eesmärgid ja nende saavutamine (vastavalt taotlusvormis kirjapandule)

Saavutatud tulemus	Kuidas hindasite?	Kas tulemus vastab planeeritule?
<u>Üldeesmärk:</u> MTÜ-s ETNA Eestimaal on maapiirkondades tegutsevate naisettevõtjate võrgustik, mis läbi huvikaitse annab oma panuse Eesti majanduse tasakaalustamiseks	Üldeesmärk on saavutatud järgmiste mõõdikute järgi: <ul style="list-style-type: none">• võrgustik on loodud,• MTÜ ETNA tegutsemise teine aastakümme käivitab võrgustikutöö,• Starteegiline arengukava annab suunised ühenduse tegevuseks ja naisettevõtjate toetamiseks• Ühendus on kaasatud majandusmaastiku aruteludes erinevates ümarlaudades ja koostöövõrgustikes, arvamusseminaridel ja komisjonides• Koostatud dokumendid on avalikustatud komplektina ühenduse kodulehel	Tulemus vastab planeeritule ja kuna käesoleva projekti perioodil lülitus ühendus lisaks veel ühenduste arenguprogrammi ja teostatakse ka teisi projekte, siis tulemuse kvaliteet on oodatust parem. Projekti jooksul on võrgustikku kantud 233 naisettevõtjat erinevatest maakondadest. Võrgustik on avatud uutele liitujatele. Ühendus läbi oma Mikrokrediit projekti on saanud palju tunnustust ja tähelepanu ja on arvestatav partner majandust ja naisettevõtlust puudutavates seminarides, ümarlaudades, konverentsidel, komisjonides.
Koostatud ja kinnitatud MTÜ ETNA Eestimaal arengukava 2014-2020 aastani	Koostatud ja kinnitatud üldkoosoleku poolt MTÜ ETNA Eestimaal strateegiline arengukava aastateks 2014-2020, mis on avalikustatud ühenduse kodulehel www.fem.ee	Strateegiline arengukava koostamisele andsid sisendi erinevates maakondades toimetavad ühenduse liikmed ja naisettevõtjad, mis annab dokumendile laiapõhjalisuse. Lisaks kaasati arengukava koostamisel

		Praxise konsultantide abi. Tulemus vastab planeeritule.
Loodud on maapiirkondade naisettevõtjate võrgustik ja koostatud võrgustiku tegevuskava 2014-2017 aastani	<ul style="list-style-type: none"> • Koostatud MTÜ ETNA Eestimaal võrgustiku kirjeldus • Koostatud võrgustiku tegevuskava aastateks 2014-2017 • Regionaalsete ja temaatiliste võrgustike koostöölepped - 233. • Loomisel on võrgustik koostööpartneritest väljaspool Eestit (euroopa + kogu maailm) Võrgustike tegevuskava on avalikustatud kodulehel www.fem.ee 	Planeeriti luua võrgustik ja tegevuskava. Tegelikult: <ul style="list-style-type: none"> • Projekti jooksul loodi naisettevõtjate võrgustik. Võrgustikku kantud 233 naisettevõtjat erinevatest maakondadest. • Võrgustik on avatud uutele liitujatele. • Koostatud võrgustiku kirjeldus • Koostatud võrgustiku tegevuskava • Loomisel võrgustik väljaspool Eestit ühenduse koostööpartneritest Tulemus ületab algselt planeeritu.
On olemas huvigrupp MTÜ ETNA Eestimaal liikmete hulgas ja võrgustikus erinevate piirkondade naisettevõtjatest, kes on võtmeisikuteks läbirääkimistel otsuseid tegevate institutsioonidega	<u>Loodud partnerlussuhted:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Põllumajandusministeerium • Majandusministeerium, • Sotsiaalministeerium, • EAS , • Riigikogu naisteühendus. <u>Koostöö omavalitsustega (11), kus toimivad ühenduse naisettevõtjate laenugrupid .</u> <u>Ühenduse ja võrgustiku liikmed, kes kuuluvad kohalikesse volikogudesse</u> <u>Ühenduse liikmed, kes kuuluvad katusorganisatsioonidesse ja liitudesse (ENUT; ENÜ, EMSL; Maanaiste Liit,)</u>	Planeeriti luua huvigrupp 25 inimest (ühenduse ja võrgustiku liikmed), kes on valmis panustama naiste ettevõtluse arendamisele maapiirkondades. Projekti perioodil osales 19 inimest erinevatel olulistel üritustel. Põhjus numbrilisel mittetäitmisel on selles, et kõik üritused olid tänu ETNA Mikrokrediit projektile väga kaalukad ja 2013-2014 perioodil oli väga oluline, et ETNAT esindasid enamasti juhatuse liikmed ja projekti meeskond. Vastavalt ühenduse tuntuse kasvule ja tunnustusele ning sellele, et pidevalt kaasatakse ETNAt kaasa rääkima väikeettevõtluse majandusteemadel hindame tulemuste väga heaks.
Kas ja mil määral saavutasite projektiga seatud eesmärgid? (vastavalt taotlusvormis kirjapandule)		
<p>MTÜ ETNA Eestimaal on astunud oma tegutsemise teisse aastakümnesse. Muutunud on olukord maapiirkondades, kust tööealised siirduvad linnadesse ja välismaale. Samas on paranenud kogu infosüsteem ja selle kasutamise võimalused. Ettevõtlikud naised on leidnud oma niši väikeettevõtluses ja näevad just omavahelises koostöös uut jõudu. Projekti käigus kinnistus teadmine, et ETNA-l on oskus ja soov toetada ja julgustada maal tegutsevaid naisettevõtjaid ja leida võimalusi ning ressursse ettevõtlusmaastiku parandamiseks ja arendada koostööd otsuseid vastu võtvate erinevate institutsioonidega.</p> <p>Valminud ühenduse strateegilisele arengukava koostamisele andsid sisendi erinevates maakondades toimetavad naisettevõtjad, mis annab dokumendile laiapõhjalisuse. See dokument saab MTÜ ETNA Eestimaal uue aastakümne töö aluseks. Valminud võrgustiku kirjeldus ja tegevuskava vaadatakse läbi 2 aasta tsükliga ja täiendatakse vastavalt vajadusele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti läbiviimne oli eesmärkide püstituselt väga pingeline. • Kõik sisulised tegevused said läbiviidud. • Kõik planeeritud dokumendid said koostatud ja kinnitatud. • Arvulised näitajad said täidetud ja ületatud. 		

IX Mõju sihtrühmadele ja kasusaajatele (Kirjeldage, millist mõju näete projektis elluviidud tegevustel sihtrühmadele ja kasusaajatele ning kuidas seda hindate.)

Sihtrühmad:

1) **MTÜ ETNA Eestimaal kui võrgustikku loov ühendus** on edasi arenenud, ühenduse juhtimissuutlikkus on suurenenud. Omades aastani 2017 võrgustiku tegevuskava ja kuni 2020 arengukava on saavutatud vabaihenduse eesmärkide, konkreetsete tulevikusihtide ja ühiskondliku mõju avalik nähtavus.

Hindamine:

- Prognoositav ühenduse liikmete ja võrgustikuga liitunute arv oli **220**. Tegelik võrgustiku liikmete arv **233**.
- Muutused ühenduse arengus ei olnud vastuvõetavad kõigile liikmetele. Projekti perioodil soovis end liikmeskonnast erinevatel põhjustel välja arvata 3 liiget. Selline ühenduse aktiveerimise mõju on ainult tervitatav, sest eesmärgipärane tegevus on saavutatav ainult teadlike ja motiveeritud liikmeskonnaga.
- Koostatud võrgustiku tegevuskava elluviimine suurendab tulevikus võrgustiku liikmete arvu.
- Tänu projektist tingitud ühenduse tegevuste aktiveerumisele koostatakse lisaks Eesti naisettevõtjate võrgustikule veel võrgustik partneritest kogu maailmast.
- Koostöömemorandumid Rootsi, Gruusia, Norra naisettevõtjate organisatsioonidega. Koostamisel Sakha Vabariigiga (Jakuutia).

2) Huvikaitse alla on võrgustunud ka MTÜ ETNA Eestimaal 2012 aastal alanud "ETNA Mikrokrediidi" projekti 10 mentorgrupi liikmed, kes saavad osa ettevõtluse alasest infost ning korraldatavatest sündmustest.

Hindamine:

- Nimetatud käimasoleva projekti raames on ETNA võrgustikuga liitunud 11 laenugrupi (üle Eesti) liikmed.
- Koos mentor- ja laenugruppide tegevusega on 128 maapiirkondade naisettevõtjat liitunud ETNA võrgustikuga
- Seega 128 naisettevõtjat on saanud juurde ettevõtlust puudutavat informatsiooni läbi koolituste ja teabe jagamise.
- Kohalikku ettevõtlusmaastikku on rikastatud läbi teadlikemate naisettevõtjate ja ka resurssidega varustatud 11 piirkonnas (7-s maakonnas), kus naisettevõtjad on muutunud aktiivsemaks ja koostöö väikeettevõtluses muudab piirkonna atraktiivsemaks.

3) **MTÜ ETNA Eestimaal ühenduse ja võrgustiku liikmed.** Kaasatakse koostööpartnerid Riigikogu Naisühendusest, Põllumajandusministeeriumist, Majandusministeeriumist, EAS-st väikeettevõtluse arendamiseks ning majanduse tasakaalustamiseks. Prognoositav aktiivsete ja Eesti maaelu ettevõtlusarengust huvitatuid ühenduse ja võrgustiku liikmeid on 25.

Hindamine:

- Aktiivseid huvitatuid väikeettevõtluse teemadel kaasaraäkijaid 19
- Koostöösidemed 3 ministeeriumiga (Põllumajandusmin., Majandusmin., Sotsiaalmin.), EAS-ga, Riigikogu naisteühendusega, ENUT-ga ja teiste ettevõtlust puudutavate osorganisatsioonidega.

Kasusaajad:

1. **MTÜ ETNA Eestimaal liikmed**, kes eesmärgistatud tegevuse kaudu on kaasatud organisatsiooni töös ja juhtimises.

Hindamine :

- Läbi erinevate projekti tegevuste on liikmeskonnas lahkunud 3 liiget, kes ei suutnud koheneda organisatsioonis toimunud muutustega. Ootamatu, kuid väga hea mõju projekti tegevusele. Ühendus vajab tegutsemiseks motiveeritud ja koostööst lugupidavaid liikmeid. Pole välistatud, et liikmeskond võib veel kahaneda, kuid siis jälle uute liikmete liitumisel kasvada. Uued liikmed toovad organisatsiooni kaasa uut kvaliteeti, väärtusi, oskusi, tegutsemistahet.
- Kõigis 11 töötoas olid kaasatud kohalikud ühenduse liikmed. Tulemuslikult läbi viidud 3 erinevas maakonnas ettevõtlusnädala raames mõttekojad. Kuna organisatsioon on üleriigiline, siis selline võimalus erinevates kohtades kohtuda naisettevõtjatega ja samas esile tõsta olemasolevaid liikmeid/ettevõtjaid avaldas mõju huvi tõusmisele ühenduse tegevuste vastu, koostöö võimaluste ja kogemuste leidmisele.
- Selline ühenduse tegevus on tõstnud ETNA mainet, mida on tunnustatud konkursil „Eesti Ettevõtlik Vaim“. ETNA pälvis Koostöö Veduri tiitli, mis on suur tunnustus just naisettevõtjate koostöövaimu võtmes.

2. **Maapiirkondade naisettevõtjad on saanud julgustust oma ettevõtete arendamiseks.** Koostöö "ETNA Mikrokrediidi" tugirühmadega ja mentoritega on käivitunud omavaheliste sidemete kaudu uute

arenguperspektiivide väljatöötamise.

Hindamine:

- Projekti perioodil on oma toimiva ettevõtte loonud teadaolevalt 35 naist.
- 52-le naisele on ühendus leidnud täiendavaid ressursse ettevõtluse alustamiseks või arendamiseks
- 2013-1 aastal rakendati 6 ühisturunduse meetet
- 11 laenugrupi vahel on toimivad koostöösidemed (turundus, reklaam, koolitused)

3. **ETNA võrgustikust on välja kasvanud huvigrupp**, kes on partneriks majandusega tegelevatele riiklikele institutsioonidele ja kes suudavad ning tahavad kaasa rääkida väikeettevõtluse kui majandust tasakaalustava arendamise vajadusest. Kasu hakkab ilmema pärast projekti edukat kulgemist, kui võrgustik on käivitunud.

Hindamine:

- Tänapäevaks on 19 aktiivset naist ETNA liikmeskonnast ja võrgustikust saanud võimaluse rääkida kaasa väikeettevõtlust ja majandust puudutavates ksumustes riiklikul ja kohalikul tasandil
- Kohalikul tasandil kaasaraääkijate ja huviliste naiste arv tõuseb, sest läbi toetusvõrgustike ja naiste tegevuste julgustamiste on naistel soov ja vajadus olla valitud järgmistel KOV valimistel.
- Naiste teadlikkuse tõus on näha erinevates töötubades ja laenugruppides toimunud kohtumistes tõstatatud probleemides ja ettepanekutes

X Mõju projekti elluviija tegevusvõimekuse kasvule (Kuidas on projekti tegevused mõjutanud ühenduse juhtimissuutlikkust ning arengu kavandamise oskusi? Mil määral on ühenduse eesmärgid, tulemused ja mõju avalikult nähtavamad?)

Projekti perioodil 2013-2014 on üks tähtsaim mõjutegur olnud ETNA maine hüppeline tõus ja avalikkuse tähelepanu. ETNA pälvis EVEA poolt korraldatud igaaastase konkursi „Eesti Ettevõtlik Vaim“ Koostöö Veduri tiitli, mis on suur tunnustus just naisettevõtjate koostöövaimu võtmes.

Projekti jooksul on loodud partnerlussuhted erinevate institutsioonidega (Põllumajandusministeerium, Majandusministeerium, Sotsiaalministeerium, EAS ja Riigikogu naisteühendus) kellega tuleb ühenduse ja võrgustiku liikmetel ettevõtluspoliitikas kaasa rääkida ka pärast projekti lõppu. Võrgustiku liikmete kasv on andnud võimaluse tutvustada ETNA tegevusi üleriigiliselt ja samas on see pannud vastutuse ühenduse jätkusuutlikkusele, kaasamisoskuste ja juhtimissuutlikkuse täiustamisele.

MTÜ ETNA Eestimaal patrooniks on Urve Tiidus (tänapäevane kultuuriminister).

Võrgustiku liikmetelt on ühendusse juurde tulnud oskusteavet, kogemusi ja parimaid praktikaid ettevõtlusmaastikult ja maal naiste jätkusuutlikuks toimetamiseks. Võrgustiku kaudu saab laiendada valimit majanduspoliitikat huvitatud naisettevõtjatest, kes on valmis kaasa rääkima maapiirkondade ettevõtluse arendamise teemadel.

Ühenduse tegevusvõimekus on kasvanud, kuna osaleme EMSL poolt ellukutsutud ühenduste arenguprogrammis ja tulevikugrupis.

ETNA uudiskiri, kus tutvustatakse naisettevõtlust puudutavaid teemasid, jõuab sadade lugejateni.

Projekti perioodil on toimunud 1 kord juhatuse täiendavate liikmete valimine ja juhatuse korraline valimine. Korralistel valimistel vahetus ühenduse esinaine.

Ühenduse liikmed ja juhatuse täiendavad end pidevalt osaledes koolitustel, täiendõppes, erinevatel kursustel, õpitubades.

Ühenduse tegevuste erinevatesse etappidesse on kaasatud erinevaid konsultante ja parimaid praktikuid.

Ühendus ootab oma liikmete hulka tegusaid, avatud mõtlemisega, arengule orienteeritud ja koostöövalmis uusi liikmeid.

OECD on avaldamas koondit, milles kajastatakse ettevõtlust toetavaid meetmeid ja sedakorda valiti Eesti „**Best practice**“ meetme esindajaks ETNA mikrokrediidi finantsmehhanism.

EL-s Sotsiaalse Innovatsiooni konkursil saavutas ETNA poolfinalisti koha (valitud 30 parimat üle Euroopa).

Sõlmitud on 3 rahvusvahelist koostöömemorandumit: Rootsi, Gruusia ja Norra naisoragnisatsioonidega. Ühenduse esindajad käisid 2014 märtsis Sakha Vabariigi (Jakuutia) kutsel jagamas kogemusi naisettevõtlaste ja koostöö võimalustest ning ühisturunduse toetamisest.

Ühenduse tegevusi on kajastatud erinevates meediaväljaannetes (TV, riiklikud ja kohalikud ajalehed, FB) ja kodulehel.

ETNA juhatusele on need tegevused andnud suure väljakutse, millega on edukalt toime tulnud. ETNA juhatuse liikmed võtsid aktiivselt osa projekti tegevustest, kus naisettevõtjad andsid sisendeid strateegilise arengukava ja võrgustiku tegevuskava väljatöötamisele. Omades arengukava on tagatud eesmärgipärane tegevus, tulevikusihtide ja planeeritavate tulemuste realiseerimine.

Seega võib eeldada, et kõik tegevused on mõjutanud juhtimissuutlikkuse suurenemist ja juhatus oskab näha ühenduse arengut kuni 2020.

Kogu informatsioon on avalikkusele nähtav www.fem.ee

XI Projekti tulemuste ja mõju jätkusuutlikkus (Kuidas näete projekti tulemuste ja mõju kestmist peale projekti lõppu? Kuidas arendate juhtimissuutlikkust ning kavandate ühingu arengutegevusi edaspidi? Kas ja mil moel levitate projekti raames saadud kogemust, sh ka infomaterjale edasi?)

Koostatud strateegiline arengukava ja võrgustiku tegevuskava võimaldavad ETNA-l tegevusi targalt ja sihipäraselt planeerida ja ellu viia. Kuna ühendusel jätkub Mikrokreidiidi projekt, siis kindlustab see pikaks ning määratlemata ajaks naisettevõtlaste toetamise ja arendamise maapiirkondades.

Projekti käigus algatatud võrgustikugrupid hakkavad iseseisvalt arenema ja sihipäraselt tegutsema. Loodud ühisturunduse arendamine on üks jätkusuutlikkuse näitaja. Naisettevõtjad vajavad koostöö- ja üksteise toetamise võimalusi ja see kindlustab jätkusuutliku tegevuse maapiirkondades.

Projekti käigus loodud erinevad koostöösidemed aitavad kindlustada võrgustiku liikmete majanduslikku tegevust.

Ühenduse juhtimissuutlikkust näitab see, et juhtimises on toimunud muutusi: muutus juhatuse liikmete arv, esinaise vahetus. Ühenduse liikmed täiendavad pidevalt oma teadmisi ning kaasavad erinevates etappides oma ala spetsialiste.

ETNA osaleb EMSL-i korraldatavas mtü-de arenguprogrammis ja tulevikugrupis.

ETNA Eestimaal oma igapäevases tegevuses rakendab projektist saadud kogemust ja levitab seda järgmiste kanalite kaudu:

- Kasvava naisettevõtjate võrgustiku kaudu
- Uudiskiri
- Meediavõimalused (raadio, tv, ajaleht, fb)
- Koduleht ja FB konto
- Igakuised laenugruppide kohtumised, kuhu on kaasatud uued ja juba toimivad naisettevõtjad
- Võrgustikku ja ühendust tutvustava flaieri jagamisel
- Iga-aastased rahvusvahelise maanaiste päevale pühendatud suursündmustel oktoobris
- Iga aastase tublima naisettevõtja tiitli väljakuulutamise ürituse kaudu
- **Parim reklaam on juba toimivad ja edukad naisettevõtjad, kes on saanud tuge ja toetust ETNA-lt ning kannavad seda saadud kogemust edasi ☺**

XII Statistiliste näitajate muutused

Statistilised näitajad	01.01.13 seisuga	01.05.14 seisuga	Hinnang muutumise põhjustele (k.a kuivõrd on muutused tingitud projekti elluviimisest)
Töölepinguliste töötajate arv	0	0	
Sotsiaalmaksuga maksustatavad väljamaksed	0	3318	

(viimased 12 kuud)				
Liikmete arv	20	17		
Püsivabatahtlike arv	5	20		
Taotleja tulude ja kulude aruanne	01.01. – 31.12.2012		01.01.-31.12.2013.a.	
	summa	osakaal (%)	summa	osakaal (%)
TULUD				
Liikmetelt saadud tasud (sh liikmemaksud)	736	1,4	576	0,4
Saadud toetused (s.h. projekti- ja tegevustoetused)	39330	72,9	133097	96
Saadud annetused	0		0	
Muud tulud (s.h. müügitulu)	13897	25,7	5020	3,6
Tulud kokku	53963	100	138693	100
KULUD				
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud ning jagatud annetused ja toetused	39669		135906	
Mitmesugused tegevuskulud	12708		1828	
Tööjõukulud	0		0	
Põhivara kulum	0		0	
Kulud kokku	52337		137734	
Põhitegevuse tulem	1586		959	
Finantstulud ja -kulud	0		1	
Aruandeaasta tulem	1586		960	

XIII Toetuse saaja tagasisideleht (esitatakse koos projekti lõpparuandega).		
KÜSIMUS	Hinne 1 – 5 (5 = väga hea)	Toetuse saaja kommentaarid (positiivne, negatiivne), soovitusel KÜSK tegevuse parandamiseks
1. Hinnang taotlemise tingimustele ja korrale	5	Kerge ja selge
2. Hinnang taotlusvormidele	5	Selged ja mugavad
3. Hinnang aruandlusele, nõuetele ja vormidele	5	Aruandetabel iseenesest arusaadav. Küski kodulehelt oli hiljem keeruline leida läbiviidava projekti aruandeid ja vorme.
4. Hinnang KÜSK ja KÜSK töötajate tööstiili, suhtlemise ja suhtumise kohta toetuse saajasse.	5	Imeline tähelepanu, mõistmine ja hoolivus. Eriti meeldetuletus projekti lõpu kohta.
5. Millise suunaga (teemaga) taotlusvoore võiks KÜSK edaspidi korraldada?	X	Ilmselt sellised teemad, kus muude tegevuste kõrval kaasneb mtü areng erinevatel tasanditel.
6. Muud kommentaarid ja soovitusel	X	Kindlasti oleme valmis KÜSKi taotlusvoorudes osalema ja oma ühenduse tegevusi seeläbi aktiveerima ja arendama. Aitäh rahastajale, kes andis võimaluse viia läbi arendavaid muutusi ühenduses ja liikmete hulgas.

Aruande kinnitus:		
Allkirjaõigusliku isiku nimi	Amet	Allkiri
Margo Orupõld	projektijuht	